

MICHALINA DĄBKOWSKA

ur. 1921; Wieliż k. Witebska

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, II wojna światowa
Słowa kluczowe	Lublin, II wojna światowa, okupacja niemiecka, bracia, mobilizacja do wojska, niewola niemiecka, tajne nauczanie

Lata okupacji niemieckiej

W [19]39 roku w maju dostałam maturę, przygotowywałam się na studia razem z moim bratem. Brat chciał iść na politechnikę do Warszawy i uczyliśmy się matematyki, fizyki. Ja jeszcze nie miałam właściwie takiego dobrego kierunku, bo nie bardzo wiedziałam, czy będę mogła wyjechać, ale brat na pewno miał pójść na politechnikę. No, niestety, zdawał egzamin, ale już został powołany do wojska, to było jeszcze w sierpniu, w połowie sierpnia była tajna mobilizacja i obaj moi bracia zostali powołani do wojska, bo już byli po szkołach, już mieli maturę i [podlegali mobilizacji].

Jeden wrócił, uciekł z niewoli, bo jeszcze nie był w żadnym takim obozie jenieckim, a drugi dostał się do niewoli i przez całą wojnę był w Niemczech, najpierw w oflagu, a potem został przeniesiony [w wyniku] skasowania tego oflagu do jakiegoś bauera, chłopca niemieckiego, gdzie musiał pracować.

Po śmierci mojego ojca wyjechałam na wieś. Tam uczyłam, tajne nauczanie prowadziłam. Dostałam kawałek słoniny, taki połec słoniny duży, który zwinęłam w pakunek i napisałam na wierzchu: Alte wäsche – można było starą bieliznę wysłać do tych właśnie naszych znajomych jenieckich. Mój brat był bardzo, bardzo wesoły, mimo wszystko, mimo ciężkich warunków tak mi napisał, otwartą kartką przysłał: „Kochana Inko – tak mnie nazywano – dostałem od ciebie paczkę, ale te głupie Szwaby zamieniły mi starą bieliznę na słoninę”. Tak napisane było, czarne na białym. Ci ludzie, którzy mi dali tę słoninę, zabronili mi w ogóle wysyłania listów do niego, bo się bali, że będą jakieś represje po tym. To było między [19]41 a [19]42 rokiem, taki kontakt z bratem miałam, powiedzmy. On zresztą bardzo często różne robił kawały, i przedtem, i potem. Później wróciłam [do Lublina] i już tajne nauczanie prowadziłyśmy z panią Janiną Mally.

Data i miejsce nagrania	2004-05-07, Lublin
Rozmawiał/a	Agnieszka Zielińska
Redakcja	Justyna Molik
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"